

29 Ιουνίου, 1992

[ΠΙΚΗΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ/στές]

ΣΤΕΛΙΟΣ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ,

Εφεσείων,

v.

ΣΤΕΛΙΟΥ ΚΑΙΑΦΑ,

Εφεσιβλήτου,

v.

ΑΝΤΩΝΗ ΜΑΥΡΟΥΔΗ,

Τριτοδιαδίκου.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 8110).

Αμέλεια — Τροχαίο ατύχημα — Σύγκρουση φορτηγού σε αυτοκινητόδρομο με το πίσω μέρος οχήματος που το είχε προσπεράσει και μετά σταμάτησε πίσω από άλλα οχήματα που είχαν ακινητοποιηθεί — Ευρήματα πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι η σύγκρουση οφειλόταν στην υπερβολική ταχύτητα του φορτηγού — Κρίθηκαν 5 ορθά από το Εφετείο.

Απόδειξη — Αρχή *res ipsa loquitur* — Περιστάσεις υπό τις οποίες εφαρμόζεται σε τροχαία ατυχήματα.

Ο εφεσείων εργοδοτείτο από το εφεσιβλήτο σαν οδηγός φορτηγού αυτοκινήτου. Στις 14.10.83, ενώ ο εφεσείων οδηγούσε το φορτηγό αυτοκίνητο του εφεσιβλήτου στον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας-Λεμεσού, συγκρούστηκε με το πίσω μέρος οχήματος που οδηγούσε ο τριτοδιάδικος, το οποίο είχε προσπεράσει κανονικά το φορτηγό του εφεσείωντα, αλλά μετά είχε αναγκασθεί να σταματήσει πίσω από άλλα οχήματα που ήταν ακινητοποιημένα μέσα στο δρόμο. Το πρωτόδικο Δικαστήριο, αφού αξιολόγησε την μαρτυρία τόσο των μαρτύρων για τα πραγματικά γεγονότα όσο και ειδικών μαρτύρων που είχαν παρουσιασθεί ενώπιον του δικαστηρίου, βρήκε ότι το δυστύχημα οφείλετο στην υπερβολική ταχύτητα με την οποία οδηγούσε ο εφεσείων, και απέρριψε ισχυρισμό του εφεσείωντα ότι τα φρένα του φορτηγού ήταν ελαττωματικά. Περαιτέρω βρήκε ότι πράγματι το φορτηγό ήταν υπερφορτωμένο αλλά η υπερφόρτωση αυτή δεν συνέβαλε στο δυστύχημα, ούτε είχε αιτιώδη συνάφεια με αυτό. Σαν αποτέλεσμα απέρριψε την αγωγή, αφού έκρινε ότι ο εφεσείων ήταν αποκλειστικά υπεύθυνος για το δυστύχημα. Απέρριψε επίσης ισχυρισμό του εφεσείωντα ότι έπρε-

πε να εφαρμοσθεί στην υπόθεση η αρχή του *res ipsa loquitur*.

Αποφασίσθηκε ότι:

5 (α) Κάτω από οποιοδήποτε πρίσμα και αν εκρίνετο η μαρτυρία που είχε γίνει αποδεκτή, το αναπόδραστο συμπέρασμα ήταν ότι ορθά το πρωτόδικο Δικαστήριο είχε κρίνει ότι η αιτία του δυστυχήματος ήταν η υπερβολική ταχύτητα με την οποία οδηγούσε ο εφεσείων και όχι οποιαδήποτε άλλη αιτία.

10 (β) Σε υποθέσεις τροχαίων ατυχημάτων σπάνια μπορεί ο ενάγων να επικαλεσθεί την αρχή *res ipsa loquitur*, και μόνο σε περιπτώσεις όπου τα ευρήματα του Δικαστηρίου αναφορικά με το δυστύχημα δεν συμβιβάζονται με τη ύπαρξη αμέλειας εκ μέρους του ενάγοντα.

Η έφεση απορρίφθηκε με έξοδα.

Υπόθεση που αναφέρθηκε:

15 *Savvides v. Messaritis (1985) 1 C.L.R. 261.*

Έφεση.

20 Έφεση από τον ενάγοντα κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Λαούτας, Ε.Δ.) που δόθηκε στις 30.3.1990 (Αρ. Αγωγής 4280/94) με την οποία απερρίφθη η αγωγή του ενάγοντα ο οποίος βρέθηκε αποκλειστικά υπεύθυνος για το οδικό δυστύχημα που του επεσυνέβη.

Π. Βράχας, για τον εφεσείοντα.

Π. Κακόλιερος, για τον εφεσίβλητο.

25

Cur. adv. vult.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Γ. Μ. Πικής.

30 **ΠΙΚΗΣ, Δ. :** Ο εφεσείων εργοδοτείτο από τον εφεσίβλητο ως οδηγός φορτηγού αυτοκινήτου. Στις 14/10/83 ο εφεσείων, ενώ οδηγούσε το φορτηγό που του ανέθεσε ο εφεσίβλητος στα πλαίσια της υπηρεσίας του, ενεπλάκη σε οδικό δυστύχημα. Κατά τον κρίσιμο χρόνο μετέφερε φορ-

τίο τούβλων από τη Λευκωσία για παράδοση στη Λεμεσό και Πάφο. Το δυστύχημα επεσυνέβη σε κατηφορικό σημείο του αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας - Λεμεσού στην περιοχή Κακορατζιάς. Ως αποτέλεσμα του δυστυχήματος ο εφεσείων τραυματίστηκε σοβαρά και υπέστη σοβαρές απώλειες. Κατά τη δίκη, η ζημία του, με συμφωνία των διαδίκων, καθορίστηκε σε £15.000 γενικές, και £5.000 ειδικές αποζημιώσεις. Ο εφεσείων απέδωσε το δυστύχημα στην αμέλεια και παράλειψη εκπλήρωσης θέσμιου καθήκοντος του εργοδότη του που προέκυψαν (όπως αναφέρεται στις λεπτομέρειες), από :-

(α) τα ελαττωματικά φρένα του φορτηγού, και

(β) την υπερφόρτωσή του.

Η απαίτηση για ζημία δε συναρτάται ευθέως με την παράλειψη εκπλήρωσης του καθήκοντος του εργοδότη προς εργοδοτούμενό του. Παρά την αοριστία στη στοιχειοθέτηση του αγώγιμου δικαιώματος, το πρωτόδικο Δικαστήριο εξέτασε την απαίτηση και υπό το πρίσμα των υποχρεώσεων του εργοδότη προς εργοδοτούμενο που, συνοπτικά, σύγκειται στο καθήκον για τη λήψη προστατευτικών μέτρων έναντι κινδύνων που, κατά λογική πρόβλεψη, μπορεί να εκδηλωθούν ή να προκύψουν κατά την εκτέλεση της εργασίας.

Με ειδοποίηση τριτοδιαδίκου, την οποία εξέδωσε ο εργοδότης (εφεσίβλητος-εναγόμενος) στα πλαίσια της πρωτόδικης διαδικασίας, ο τελευταίος αξίωσε από τον οδηγό του οχήματος με το οποίο συγκρούστηκε το φορτηγό που οδηγούσε ο εφεσείων, συνεισφορά ή εξασφάλιση για οποιαδήποτε ζημία ήθελε κληθεί να καταβάλει στον εφεσείοντα, αποδίδοντας το δυστύχημα αποκλειστικά ή μερικώς σε αμέλεια του τριτοδιαδίκου. Η διαδικασία εναντίον του τριτοδιαδίκου εγκαταλείφθηκε, όπως διαπιστώνει το πρωτόδικο Δικαστήριο, κατά την εξέλιξη της δίκης, με τη συγκατάθεση, όπως σημειώνεται, και του εφεσείοντα. Σε ερώτηση του Δικαστηρίου κατά την ακρόαση της έφεσης, αποκαλύφθηκε ότι ο εφεσείων ήγειρε ξεχωριστή αγωγή

εναντίον του τριτοδιαδίκου, η οποία συμβιβάστηκε και αποσύρθηκε σε κάποιο στάδιο της διαδικασίας, χωρίς να είναι γνωστές όλες οι λεπτομέρειες για την κατάληξη εκείνης της αγωγής. Ό,τι μας αναφέρθηκε είναι ότι ο τριτο-
 5 διάδικος κατέβαλε ποσό £6.000,00 στον εφεσείοντα, διαπίσ-
 τωση που θα μπορούσε να οδηγήσει εξ αντικειμένου στον περιορισμό των διεκδικήσεων του εφεσείοντα για αποζη-
 μώσεις εναντίον του εφεσιβλήτου, υπό το φως των διατά-
 ξων της επιφύλαξης (β) του άρθρου 11 του Κεφ. 148. Το
 10 θέμα δε θα μας απασχολήσει δεδομένου ότι δεν εγείρεται στην έφεση, ούτε είναι γνωστές οι συνθήκες κάτω από τις οποίες καταβλήθηκε το ποσό των £6.000,00.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο διαπίστωσε ότι ο εφεσείων δεν είχε προσάξει μαρτυρία η οποία να τεκμηριώνει ότι τα
 15 φρένα του φορτηγού ήταν ελαττωματικά. Ο κανόνας *res ipsa loquitur*, τον οποίο είχε επικαλεσθεί στην Έκθεση Απαιτήσεως, δε μπορούσε να τύχει εφαρμογής για πλήρω-
 ση του κενού, ενόψει του γεγονότος ότι η σύγκρουση σε οδικό δυστύχημα δεν υποδηλώνει αφεαυτής ελάττωμα στο
 20 σύστημα τροχοπέδησης. Όπως επισημαίνεται στη *Sannides v. Messaritis* (1985) 1 C.L.R. 261, ο ενάγων μπορεί να επι-
 καλεσθεί την αρχή *res ipsa loquitur* (που σπάνια μπορεί να τύχει εφαρμογής σε οδικό δυστύχημα), μόνο όπου τα ευρή-
 ματα του δικαστηρίου, αναφορικά με το δυστύχημα, δε
 25 συμβιβάζονται με την ύπαρξη αμέλειας εκ μέρους του (ενάγοντα).

Το πρωτόδικο Δικαστήριο έκρινε ότι πράγματι το όχημα μετέφερε φορτίο μεγαλύτερο του επιτρεπτού, κατέ-
 30 ληξε όμως, μετά από συνεκτίμηση της ενώπιόν του μαρτυ-
 ρίας, ότι η υπερφόρτωση δεν επέδρασε στην επέλευση της σύγκρουσης ή, ακριβέστερα, ότι δεν αποδείχθηκε αιτιώδης σχέση μεταξύ της υπερφόρτωσης του φορτηγού, για την οποία υπεύθυνος ήταν ο εργοδότης, και του δυστυχήμα-
 35 τος. Τα γεγονότα που περιέβαλλαν τη σύγκρουση των δυο οχημάτων, όπως διαπιστώθηκαν από το πρωτόδικο Δικασ-
 τήριο, ήταν τα εξής:

Ο τριτοδιάδικος προσπέρασε και προπορεύθηκε του

οχήματος του εφεσείοντα σε κατηφορικό σημείο του δρόμου χωρίς να δημιουργήσει οποιοδήποτε κίνδυνο. Σε σύντομο χρονικό διάστημα ο τριτοδιάδικος αναγκάστηκε να σταματήσει ενόψει της ακινητοποίησης προπορευόμενων αυτοκινήτων. Όπως κατέθεσε, και έγινε πιστευτός, σταμάτησε το όχημά του όσο πιο ομαλά μπορούσε για να δώσει στον εφεσείοντα, την πορεία του οποίου παρακολούθουσε από το καθρεφτάκι πιωινής θέας, τη μεγαλύτερη δυνατή ευχέρεια να σταματήσει ανώδυνα. Ο σκοπός δεν επιτεύχθηκε. Το όχημα του εφεσείοντα προσέκρουσε στο πίσω μέρος του αυτοκινήτου του και σφηνώθηκε σ' αυτό, προκαλώντας κακώσεις στον εφεσείοντα. Όταν αποσυνδέσαν τα δυο οχήματα, με πρόσθια κίνηση του αυτοκινήτου του τριτοδιαδίκου, το φορτηγό του εφεσείοντα παρεξέκλινε του δρόμου, προκαλώντας πρόσθετες κακώσεις στον εφεσείοντα.

Πραγματογνώμων ο οποίος ανέλυσε τα στοιχεία του δυστυχήματος και έκαμε δοκιμές με παρόμοιο φορτηγό μ' εκείνο του εφεσείοντα στη σκηνή του δυστυχήματος, απέδωσε την αποτυχία του εφεσείοντα να ελέγξει και ακινητοποιήσει το φορτηγό, στην υπερβολική ταχύτητα με την οποία όδευε. Στο ίδιο συμπέρασμα συγκλίνει και η μαρτυρία δυο άλλων μαρτύρων, πεπειραμένων οδηγών φορτηγών.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο αποδέχθηκε ως αξιόπιστη τη μαρτυρία του τριτοδιαδίκου που κατέθεσε ως μάρτυρας για τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε το δυστύχημα, καθώς και τη μαρτυρία του ειδικού και των δυο άλλων οδηγών για τις προϋποθέσεις ασφαλούς οδήγησης του φορτηγού του εφεσείοντα οι οποίες δε μεταβλήθηκαν ουσιωδώς λόγω της υπερφόρτωσης. Με τα ευρήματα του Δικαστηρίου αποσυνδέθηκε η υπερφόρτωση από τα γενεσιουργά αίτια του δυστυχήματος.

Ο δικηγόρος του εφεσείοντα προσπάθησε να μας πείσει ότι τα ευρήματα του Δικαστηρίου, ιδιαίτερα όσον αφορά την αξιοπιστία και ορθότητα της μαρτυρίας του πραγματογνώμονα και τριτοδιαδίκου, είναι αντινομικά

- προς άλλη μαρτυρία και, εν πάση περιπτώσει, ότι δεν παρέχουν βάση για την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων. Εξετάσαμε τη μαρτυρία με πολλή προσοχή και δε συμφωνούμε με την εισήγηση. Κάτω από οποιοδήποτε πρίσμα
- 5 και αν κριθεί η μαρτυρία που έγινε αποδεκτή, το αναπόδραστο συμπέρασμα είναι ότι η ταχύτητα με την οποία οδηγούσε ο εφεσείων, δεν του επέτρεπε να ασκεί τον επιβαλλόμενο έλεγχο στην κίνηση του αυτοκινήτου ώστε να είναι σε θέση να αντιδρά σε προβλεπτούς κινδύνους.
- 10 Υπό το φως αυτής της πραγματικότητας δεν είναι απαραίτητη η εξέταση των επιπτώσεων από την υπερφόρτωση αυτοκινήτου, και ιδιαίτερα, κατά πόσο παραβίαση του Κανονισμού 50 του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως Κανονισμών του 1973 (Κ.Δ.Π.
- 15 159/73) που απαγορεύει την υπερφόρτωση, καθιστά τους παραβάτες, και συνεργούς τους, υπόλογους, εκτός από τις ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται από τους κανονισμούς, και αστικά υπόλογους, με την παροχή αγωγίμου δικαιώματος σε πρόσωπα στα οποία προκαλείται ζημία
- 20 από την παράβαση και αν υφίσταται αγωγή δικαίωμα, κατά πόσο αυτό επενεργεί και υπέρ των παραβατών, όπως ο οδηγός του αυτοκινήτου, έναντι των συνεργών τους στην παράβαση, όπως ο εργοδότης.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.